

Hiilineutraali Hämeenlinna ohjausryhmä

Aika: 14.1.2020 klo 18-20

Paikka: Hämeenlinnan Raatihuone, juhlasali

Osallistujat:

Sari Rautio puheenjohtaja

Kirsti Suoranta varapuheenjohtaja

Matti Mikkola, poissa

Juhani Lehto

Päivi Sieppi, ilmoittanut esteestä

Timo Kaunisto, ilmoittanut esteestä

Irmeli Lehtonen, ilmoittanut esteestä

Tero Holappa, Loimua Oy

Mona-Anitta Riihimäki, HAMK, ilmoittanut esteestä

Ville Turunen, HAMK

Tuukka Tuomala, Hämeenlinnan asunnot Oy, ilmoittanut esteestä

Jenni Syväne, Muovipoli Oy

Jari Eerola, Setälä –Eerolan tila

Jaana Järvenselkä, Osuuskauppa Hämeenmaa, ilmoittanut esteestä

Mari Pinomäki, NuVa, poissa

Ismo Hannula, sihteeri

Emmi Leppänen, ilmoittanut esteestä

Markku Rimpelä

Timo Kenakkala, poissa

Juha Isosuo, poissa

Tuukka Rautiainen, Gaia Consulting Oy

Juha Vanhanen, Gaia Consulting Oy

1. Kokouksen avaus
puheenjohtaja avasi kokouksen klo 18.08
2. Asialistan hyväksyminen
Hyväksyttiin asialista kirjoitusvirheen korjaamisen jälkeen
3. Laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen
Todettiin kokous lailliseksi ja päätösvaltaiseksi
4. Pöytäkirjan tarkastajien valinta
Valittiin tarkastajiksi Jari Eerola ja Ville Turunen
5. Edellisen kokouksen pöytäkirja
Hyväksyttiin edellisen kokouksen pöytäkirja
6. Lahden vierailun opit
Käydään läpi vierailulla tehdyt havainnot
Keskusteltiin Lahden vierailulla havaituista hyvistä käytännöistä. Lahdessa ympäristöjohtaminen on ulotettu laajasti kaikkeen toimintaan ja johtamiseen. Lahti haki ympäristöpääkaupunkivuotta kolmesti, mikä jalosti koko työtä eteenpäin. Ympäristö- ja ilmastovaikutusten arviointia tehdään paljon, esimerkiksi yleiskaavan valmistelussa. Tuotiin esille tarve tehdä ilmastovaikutusten arviointia myös Hämeenlinnassa erityisesti isoissa hankkeissa. Ilmastotavoitteiden tulee näkyä johtamisessa. Hyväksi havaittuja käytäntöjä olivat myös Lahden kehitystyö hulevesien hallinnassa, Erätauko-keskustelujen hyödyntämisessä ja kestävä liikenteen kokonaisvaltaisessa suunnittelussa (SUMP).

7. Ohjelmakokonaisuuden läpikäynti

Käydään ohjelma läpi ja tehdään tarvittaessa muutoksia tai lisäyksiä.

Todettiin, että ohjelma on valmis kaupunginhallitukseen. Keskustelussa painotettiin viestinnän tärkeyttä. Viestinnän tulee olla lähellä asukasta ja pitää pystyä lisäämään tietoa, miten ilmastonmuutos ja hillintätoimenpiteet vaikuttavat ihmisten arkeen. Viestinnässä on huomioitava myös sidosryhmien kanssa yhteinen viestintä ja yleinen keskusteluun osallistuminen yksisuuntaisen viestinnän sijaan. Aukkailla on oltava mahdollisuuksia tuoda omia ajatuksia esiin.

Keskusteltiin ohjelman sisältämistä epävarmuuksista erityisesti hiilinielujen osalta. Ohjelman tavoitteena on vähentää päästöjä 80 %, mutta hiilineutraalissa kaupungissa myös loput 20 % pitää vähentää tai sitoa hiilinieluihin. Ohjelman epävarmuus sisältää haasteen ja myös mahdollisuuden reagoida uuteen tietoon ja ylemmän politiikan asettamiin vaatimuksiin.

Keskustelussa nousseita kehitysehdotuksia:

-Ohjelmatyössä voisi tuoda esille, mitä tapahtuu valtakunnallisen päätöksenteon pohjalta ja mitä Hämeenlinnan päätöksillä. Katsotaan, miten voisi toteuttaa.

-Vaikuttavuusarvion taustaoletukset voisi kirjata paremmin esille. Pyydetään Gaiaa lisäämään laskentaoletukset dokumenttiin.

-Vuositaisen arvioinnin yhteydessä voisi olla kokoavia tapaamisia, joissa arvioidaan onnistumista.

-Lisätään ohjelmaan, että kaupunki edistää ilmastotavoitteita verkostoissaan, esim. kasvukäytävätyössä.

-Selvitetään mahdollisuus tehdä lasten ja nuorten ilmastokokouksen tyyppinen tilaisuus vuosittain tai yhdistää muihin tapahtumiin, esim. V-päivään.

-Isojen tapahtumien osalta selvitetään mahdollisuutta huomioida ympäristöasiat paremmin

-Lasten osallistuminen Jätä jälkesi –istuskampanjaan. Voisivatko kaikki hämeenlinnalaislapset jossakin vaiheessa istuttaa puun. Istutuspaikkojen pitäisi olla mieluummin lähellä asuinpaikkaa.

-Ohjelmatyön valmistumisesta järjestetään tiedotustilaisuus valtuuston yhteydessä.

8. Vuoden 2020 toimenpiteet lyhyesti

a. Lautakuntien toimenpiteet ovat luettavissa lautakuntien listoilta, nostot

i. Kaura: kaupunkirakennelautakunnalla on paljon toimenpiteitä vuodelle 2020, erityisinä nostoina nähtiin joukkoliikenteeseen kaasubussit ja maanainesten kierrätyksen kehittäminen

ii. Sihy: kestävän elämäntavan opinpolku

iii. Sote: kotihoidon liikkuminen sähköpyörillä, pilotointi

b. Yhteiset toimenpiteet

i. Viestinnän ja neuvonnan kokonaisuuden koostaminen

ii. Työpaikkojen liikkumisenohjauksen valtionavustus haussa

iii. Ilmastoseminaarit yhteistyössä HAMKin kanssa

iv. Motivan #ilmastojohtajat-hankkeeseen osallistuminen

v. Kuntien ilmastotyön avustushaku tammikuussa

9. Ohjelmatyön arviointi

Keskustellaan Hiilineutraali Hämeenlinna –toimeenpano-ohjelman onnistumisesta ja mahdollisesta arviointikyselystä.

Päätösesitys: käydään keskustelu ja tehdään ohjelmatyöstä arviointi webropol-kyselynä.

Päätös: Tehdään kysely, jonka tulokset koostetaan valtuustoinfoon mennessä.

Keskusteltiin ohjelmatyön onnistumisesta. Todettiin, että ohjelman valmisteluvaiheessa tärkeää oli mahdollisimman monen osallistuminen valmisteluun ja siltä osin olisi voinut onnistua vielä paremmin. Toteutusvaiheessa laaja osallistuminen pitää edelleen

huomioida.

Ohjelmatyö on laajentanut osallistujien tietämystä ilmastonmuutoksesta ja tuonut esille, että Hämeenlinnassa tehdään jo paljon ilmastonmuutosta hillitsevää työtä, mutta asiaa ei välttämättä mainosteta aina riittävästi. Työssä on ollut hyvänä lähtökohtana kiinnittää huomiota siihen, mitä on mahdollista tehdä. Ohjelmatyössä on syntynyt riittävästi tietoa jatkotoimenpiteiden priorisoimiseksi.

Valmistelutyön jatkona olisi luontevaa vielä järjestää esimerkiksi syksyllä yhteinen tilaisuus.

10. Ohjelmatyön päättäminen ja ohjausryhmän työn päättäminen

Päätösesitys: Hiilineutraali Hämeenlinna –toimeenpano-ohjelman ohjausryhmän työ päätetään.

Päätös: Todettiin, että kaupunginhallitus päättää ohjelmatyön päättämisestä. Esitetään päättämistä KH:lle.

11. Sidosryhmäyhteistyön jatkaminen

Keskustellaan sidosryhmäyhteistyön muodosta ohjausryhmätyön päättämisen jälkeen.

Päätösesitys: Jatketaan sidosryhmäyhteistyötä käytännön toimenpiteissä.

Päätös: Hyväksyttiin esityksen mukaan ja lisättiin, että myös yhteisiä keskustelutilaisuuksia tarvitaan jatkossakin.

12. Muut asiat

Ei ollut muita asioita.

Päätettiin kokous klo 19.55

LIITTEET

Liite 1 Ohjelmaluonnos

Liite 2 Toimenpidelistaus 13.1.20 työversio

Liite 3 Vaikuttavuusarvio